

REFERAT Miljø- og Trafikudvalget 2022-25 d. 02-05-2022

Mødedato Mandag d. 02. maj 2022 kl. 19:45

Mødested Udvalgsværelse 2

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Orientering om ophængning af valgplakater til folkeafstemning - regler mv.....	4
Orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022.....	7
Anlægsbevilling til bynatur og biodiversitet 2022.....	11
Forlængelse af udvidet mulighed for udeservering.....	19
Indkaldelse af idéer og forslag til den kommende temarevision "Grøn omstilling", Kommuneplan 2	21

Punkt 77: Meddelelser

00.22.04-P35-11-21

Punkt 78: Orientering om ophængning af valgplakater til folkeafstemning - regler mv.

05.14.17-G01-1-22

Resume

Med denne sag gives en orientering om reglerne for ophængning af valgplakater mv., som også vil være gældende i forbindelse med den kommende folkeafstemning om forsvarsforbeholdet den 1. juni 2022. Sagen forelægges udvalget til orientering.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget tog orientering om ophængning af valgplakater i forbindelse med folkeafstemning - regler mv. til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at orientering om ophængning af valgplakater i forbindelse med folkeafstemning - regler mv. tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Reglerne for ophængning af valgplakater er ens i hele landet. Reglerne er indarbejdet i lov om offentlige veje henholdsvis lov om private fællesveje. Nedenfor gives et sammendrag af reglerne.

Hvad må opsættes?

Reglerne i lovgivningen vedrører ophængning af valgplakater i forbindelse med folketingsvalg, kommunale og regionale valg, valg til Europa-Parlamentet, folkeafstemninger samt andre valg, der afholdes på offentligt grundlag.

Der er i loven ikke fastsat regler om ophængning af valgbannere eller øvrig valgmateriale. Magistraten vedtog dog på møde den 4. februar 2019, at der fremover ikke må opsættes bannere ved valg på Frederiksberg. Opsætning af øvrig valgmateriale kræver altid særskilt tilladelse fra forvaltningen.

Plakaterne

Plakaterne må ikke være mere end 0,8 m², og de skal være vejrbestandige. Ophængte valgplakater skal være forsynet med navn, adresse og telefonnummer på den fysiske eller juridiske person, der har stået for ophængningen. Oplysninger om en juridisk person skal altid suppleres med oplysninger om navn, adresse og telefonnummer på en fysisk person (kontaktperson). Oplysningerne skal anføres på en sådan måde, at de er læselige i hele ophængningsperioden. Overholder valgplakaterne disse krav, skal der ikke søges tilladelse til ophængning.

Hvor må valgplakater hænges op?

Valgplakater må hænges op på alle veje i master til vejbelysningen og elforsyning. På offentlige veje må de endvidere ophænges i vejtræer, hegn og "indretninger fæstnet i jorden", der skal bruges til at fremvise valgplakater. Valgplakater skal ophænges forsvarligt, så de ikke dækker over autoriseret afmærkning, færdselstavler, vejvisningstavler eller lign. De må ikke forhindre oversigtsforhold eller i øvrigt udgøre en fare for trafiksikkerheden. Valgplakater skal hænge på en sådan måde, at de ikke medfører skader på eller ændringer af vejtræer eller master til vejbelysning, hegn og indretninger til forsyningsvirksomhed. Valgplakater må ikke sømmes, nagles eller skrues op i træerne. Der må heller ikke saves eller beskæres i træerne for at kunne hænge valgplakater op.

"Lommeguide" til ophængning af plakater

Vejdirektoratet har udviklet en "lommeguide" i form af en grafik, der kan downloades til smartphones, så opsættere af valgplakater kan have guiden på sig, når de sætter plakaterne op. Lommeguiden kan downloades på Vejdirektoratets hjemmeside om valgplakater ved vejene og er vedlagt som bilag.

Hvor må valgplakater ikke hænges op?

Af hensyn til færdselssikkerheden er der en række steder, hvor valgplakater ikke må ophænges.

Relevant for Frederiksberg er:

- På samme indretning som autoriseret afmærkning, herunder færdselstavler, vejvisningstavler eller lignende udstyr

- På højspændingsmaster, transformestationer, kabelskabe og lign.
- Nærmere end 0,5 m. fra kørebane kant eller 0,3 m. fra cykelstikant målt fra nærmeste kant af valgplakaten
- Lavere end 2,3 m. direkte over fortov eller cykelsti målt fra nederste kant af valgplakaten
- Højere end 1,5 m. under laveste strømførende ledning målt fra øverste kant af valgplakaten
- På en sådan måde, at valgplakaten kan medføre skader på eller ændringer af vejtræer eller master til vejbelysning, hegn og indretninger til forsyningsvirksomhed

Til vejledning for partierne kan det oplyses, at By-, Kultur- og Miljøområdet i forbindelse med sin vurdering, af om valgplakater er ulovligt opsatte, bl.a. vil anvende følgende betragtninger (betragtningerne er også er illustreret i bilag 1):

- Plakater må ikke opsættes nærmere end 0,5 m. fra kørebane kant eller 0,3 m. fra cykelstikant målt fra nærmeste kant af valgplakaten og ikke lavere end 2,3 m. direkte over fortov eller cykelsti målt fra nederste kant af valgplakaten
- I lysmaster mv., som er placeret uden for fortovsareal, modsat kørebane henholdsvis cykelsti, kan plakater ophænges i hvilken som helst højde under forudsætning af, at de ikke er til gene for fodgængere, herunder f.eks. anbragt parallelt med fortovets længdeforløb. Plakaterne må ikke rage ud over fortovet, hvor der færdes fodgængere, mm. højden på 2,3 m. respekteres.

Nedtagning af valgplakater

Hvis en eller flere valgplakater er ophængt i strid med reglerne for, hvor og hvornår valgplakater må ophænges og tages ned igen, vil ophænger eller dennes kontaktperson få et påbud om at tage dem ned inden for 24 timer.

Plakaterne nedtages af vejmyndigheden, hvis de ikke er nedtaget efter den angivne frist.

Plakater, som er hængt op på en sådan måde, at de udgør en umiddelbar og konkret fare for trafiksikkerheden, nedtages straks og uden varsel af forvaltningen. Herefter rettes der henvendelse til den fysiske eller juridiske person om nedtagningen ift. aftale om, hvor der kan ske afhentning. Er valgplakaterne ikke afhentet senest seks måneder efter valgdatoen, kan de destrueres.

Udgifterne til nedtagning af valgplakater samt udgifter til udbedring af skader på vejtræer og indretninger med videre betales af ophænger, den fysiske eller den juridiske person, der er anført på valgplakaten.

Perioden for ophængning af plakater

Ophængning må ske den fjerde lørdag før valgdagen, og valgplakaterne skal være taget ned igen ved døgnet afslutning senest otte dage efter valgdagen. Strips eller lign., som er brugt til at fæstne valgplakaten, skal også fjernes og medtages efter nedtagning.

Ved folkeafstemningen den 1. juni 2022 må valgplakater således ophænges fra lørdag den 7. maj 2022 kl. 12 og skal nedtages senest torsdag den 9. juni 2022 ved døgnet afslutning.

Tilbud om nedtagning af valgplakater

Frederiksberg Gartner- og Vejservice tilbyder fortsat at nedtage valgplakater efter valget. Plakaterne vil derefter kunne hentes på Skellet 27 senest tre uger efter valget.

Prisen for nedtagning vil ved en bred tilslutning fra partiernes side være 12 kr. pr. plakat. Prisen er baseret på en marginalomkostningsbetragtning i forhold til almindelig renhold. Hvis alle partier tilslutter sig, vil prisen for nedtagning af valgplakater beregnes ud fra medgået tid, hvilket forventes at være billigere end 12 kr. pr. stk.

Prisen for nedtagning af ulovligt opsatte plakater eller plakater, der er til umiddelbar og konkret fare for trafiksikkerheden, vil være 40 kr. pr. plakat.

Ønsker partierne at gøre brug af tilbuddet, skal dette meddeles til Frederiksberg Gartner- og Vejservice senest 14 dage før valgdagen via: FGV@frederiksberg.dk.

Andre events i forbindelse med valg

Der skal søges tilladelse til afholdelse af events og andre arrangementer i det offentlige byrum i forbindelse med et valg, herunder f.eks. opstilling af boder.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget, Magistraten

Bilag

Illustrationer af regler for opsætning af valgplakater 1

VDs lommeuide til valgplakater

Punkt 79: Orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022

05.14.00-G01-21-20

Resume

Frederiksberg skal være en destination i Hovedstaden, og der foregår mange forskellige arrangementer i byen året rundt - om end corona har lagt en dæmper på afviklingen af arrangementer i 2020-2021. Hvert år forelægger By-, Kultur- og Miljøområdet en oversigt over de afholdte arrangementer på offentlige veje og pladser det forgangne år samt allerede kendte arrangementer for det kommende år. Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget forelægges sagen til orientering.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget tog orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022 på offentlige veje og pladser til efterretning

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022 på offentlige veje og pladser tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte på mødet den 7. marts 2022 sagen.

Det er vigtigt, at berørte borgere orienteres ved vejlukninger ifm. afvikling af større arrangementer. Som det fremgår af de tidligere sagsfremstillinger, er det grundlæggende arrangørens ansvar at naboorientere. Dette sker i dag ved opslag på døre i nærområdet, hvilket arrangøren står for og som skal ske senest 14 dage før arrangementet, jf. tilladelsen. Herudover suppleres med information på kommunens digitale platforme, lokalaviserne mv., hvilket forvaltningen står for. Forvaltningen sender endvidere information omkring vejlukninger til f.eks. kirker og ZOO i tilfælde af vejlukninger i disse områder.

Det er forvaltningens vurdering, at den nuværende nabovarsling fungerer godt. Forvaltningen har ikke modtaget klager over manglende varslinger eller måden, hvorpå der naboorienteres. Derimod modtager forvaltningen sommetider henvendelser af mere praktisk karakter med spørgsmål til udkørselsmuligheder eller klager om gener i forbindelse med arrangementer og vejlukninger generelt.

Hvis det pålægges arrangørerne at udsende en SMS i forbindelse med vejlukninger, skal arrangøren afsætte budget til det. Arrangørerne er ofte "pressede på deres økonomi", og et sådant krav vil derfor kunne være en hindring for gennemførelse af arrangementet. For borgere og brugere vil det samtidig kunne skabe forvirring om, hvem der er ansvarlige for arrangementet, og kommunen vil hermed "kunne tages til indtægt for" afviklingen af arrangementer, som den ikke er ansvarlig for.

Hvis kommunen får ansvaret, vil det ligeledes medføre øgede udgifter, som forvaltningen ikke har midler til at afholde. Det skal desuden bemærkes, at borgere kan afmelde sig SMS'erne eller have privat nummer - og disse borgere vil selvsagt ikke modtage informationen. SMS'er vil derfor kun kunne fungere som supplement til naboorienteringerne via opslag.

Tidligere sagsfremstilling af 7. marts 2022

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte på mødet den 7. februar 2022 sagen.

Det kan supplerende bemærkes, at det er et vilkår i arrangementstilladelse, at der skal naboorienteres, og at det, som nævnt i tidligere sagsfremstilling, er arrangørens ansvar. Dette gælder både i forbindelse med mindre og større arrangementer, som inkluderer vejlukninger. Ved større arrangementer, der kræver vejlukninger, er forvaltningen i løbende dialog med arrangøren - både før og efter arrangementet. En del af denne dialog omhandler varsling af de, der bliver berørt af arrangementet/vejlukninger, herunder naboer. Oftest ser forvaltningen arrangørens udkast til naboorienteringen. Ovennævnte nabovarsling kan, som også nævnt i tidligere sagsfremstilling, suppleres af SMS'er, idet dette ikke er et krav. Ved SMS-udsendelse sørger forvaltningen for det praktiske. Prisen afhænger af indholdsmængden i selve beskeden, idet 160 tegn koster 30 øre, mens 161 tegn og op til 320 tegn koster 60 øre. Det, som borgeren læser som én sammenhængende SMS, kan således i virkeligheden dække over flere SMS'er. Eksempelvis blev der i forbindelse med PostNord Danmark Rundt 2021 sendt fem SMS'er i én SMS-besked til naboer, der var berørte af vejspærringer. Ved de store arrangementer kan mange borgere blive berørt, og det samlede beløb for udsendelse af SMS'er kan dermed blive "betragtelig". Den samlede pris for SMS-udsendelse i forbindelse med PostNord Danmark Rundt 2021 beløb sig til ca. 33.000 kr., men prisen i forbindelse med afvikling af Royal Run 2021 og CPH Half Marathon 2021 beløb sig til henholdsvis ca. 2.100 kr. og 2.600 kr.

Tidligere sagsfremstilling (7. februar 2022)

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget udsatte på mødet den 31. januar 2022 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om en redegørelse for, hvordan naboer til arrangementer orienteres.

Forvaltningen kan hertil oplyse, at det grundlæggende er arrangørens ansvar at markedsføre arrangementet og foretage naboorientering, herunder orientere de nærmeste naboer om eventuelle lyd- og lysgener samt afspærringer/omvejskørsel. Sidstnævnte sker typisk gennem opslag ved de berørte ejendomme. Såfremt arrangøren ønsker det, kan arrangøren supplerende mod dækning af omkostningerne gøre brug af kommunens SMS-ordning og informere berørte borgere via SMS.

Forpligtelsen til at naboorientere er et vilkår i tilladelsen til arrangementet, ligesom det er nævnt i "Arrangørguiden". Kommunen har ingen umiddelbare sanktionsmuligheder, såfremt arrangøren ikke overholder dette. Det er dog forvaltningens vurdering, at arrangørerne generelt er gode til at naboorientere.

Frederiksberg Kommune informerer supplerende om arrangementer i månedlige annoncer i FrederiksbergLIV - og løbende via bladets infoannoncer, når der er tale om vejlukninger. Vejlukninger omtales desuden på kommunens hjemmeside under "Aktuelle vejarbejder og vejlukninger" samt løbende på AFA JCDecaux' infosøjler, som er placeret rundt omkring i byen.

Tidligere sagsfremstilling af 31. januar 2022

I Frederiksbergstrategien er der som mål fastsat, at Frederiksberg skal være en destination i Hovedstaden, hvor events med kvalitet, faglighed og mangfoldighed prioriteres, og hvor der gives rum til både faste aktiviteter og nye unikke begivenheder, som er tilpasset Frederiksberg. Der foregår mange arrangementer året rundt på byens offentlige veje og pladser, og hvert år forelægger By-, Kultur- og Miljøområdet en oversigt over afholdte arrangementer det foregående år samt allerede kendte arrangementer det kommende år til både Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget.

Idet både 2020 og 2021 har været præget af corona, har der ikke været samme antal arrangementer som tidligere år, og især større arrangementer er slet ikke blevet afholdt. I løbet af 2021 blev der afholdt 94 arrangementer (se listen i bilag 1). Hertil kommer en række demonstrationer. Tendensen har indtil 2020 været stigende i antallet af arrangementer, men corona har som bekendt lagt en dæmper også på kulturlivet. Større arrangementer i 2022, som forvaltningen allerede er bekendt med, kan ses af oversigten i bilag 2.

Vejlukninger og trafikomlægninger i forbindelse med arrangementer forekommer især på det klassiske Frederiksberg omkring Frederiksberg Allé, Allégade og Pile Allé samt den østlige del af Roskildevej. Herudover er der mange arrangementer under Bispeengbuen, som dog i mindre grad medfører vejafspærringer, men derimod støj, der kan være en udfordring for naboerne. Desuden afholder Frederiksberg Kommune hvert år FRBDage, hvor der i mindre omfang lukkes veje rundt omkring i kommunen, ligesom der i flere år er afholdt Høstfest på Frederiksberg Allé, hvor der dog kan køres i lokalbanen, så vejafspærringen ikke er så massiv. Udover dette kan der ske lukning af lokalveje rundt omkring i kommunen i forbindelse med vejfester, loppemarkeder og mindre arrangementer, hvor mindre veje lukkes af i en kortere periode, og hvor det reelt ikke har konsekvenser for trafikafviklingen.

Som nævnt er særligt det klassiske Frederiksberg omkring Frederiksberg Allé, Allégade og Pile Allé attraktivt for mange arrangører, da alléen sammen med Frederiksberg Runddel udgør en smuk kulisse. I 2021 har der været fem arrangementer, der medførte større vejafspærringer alene i det område. Disse arrangementer afholdes som udgangspunkt i weekender, hvor trafikbelastningen heldigvis er langt mindre end i hverdagene. Flere af arrangementerne har været afholdt mange gange blandt andet Post Nord Danmark Rundt.

Det sikres altid, at vejafspærringer mv. fjernes så hurtigt som muligt efter et arrangement, så trafikken kan komme i gang igen. Herudover sikres det så vidt muligt, at beboerne i lokalområdet kan komme til og fra deres bolig, mens arrangementet står på, ligesom det sikres, at redningskøretøjer mv. kan komme til. Desuden sikres det, at beboerne i det berørte område naboorienteres om et givent arrangement, hvilket arrangøren er forpligtet til.

Kommunikationsindsats

Hvad angår kommunikation om større arrangementer i byen, der har konsekvenser for trafikafviklingen, søger kommunen altid at kommunikere bredest og bedst muligt ud. Praksis er, at der orienteres i lokalavisen og på kommunens digitale platforme, herunder også på kommunes hjemmeside under "Arrangørguiden", som er en guide for arrangementsansøgere. Guiden fortæller om ansøgningsprocedure, vilkår for tilladelse, involvering af andre myndigheder, naboorientering, håndtering af affald m.v.

Arrangørerne er altid forpligtet til selv at foretage naboorientering om arrangementet, hvilket både fremgår af tilladelsen og arrangørguiden. Herudover kan arrangørerne benytte kommunes SMS-ordning til at sende SMS'er mod betaling ud til alle berørte beboere med information om arrangementet.

Desuden kan borgerne også månedligt læse om aktuelle arrangementer i en tresiders annonce i FrederiksbergLIV. Endeligt informeres der også løbende på AFA JCDecaux' infosøjler, som er placeret rundt omkring i byen. Her opsættes plakater, som beskriver sommerens arrangementer med henblik på at informere borgerne i god tid. Plakaterne hænges normalt op ad to omgange i løbet af året: Ultimo april om arrangementer i maj-juni samt primo juli om arrangementer i juli-september.

Idet corona har sat sit præg på afviklingen af arrangementer, var det ikke relevant at opsætte plakater i infostanderne i 2020, og i 2021 har det generelt været usikkert, hvorvidt arrangementer kunne afholdes. Derfor blev plakaten med information om sommerens events 2021 erstattet med denne tekst:

"Sommeren på Frederiksberg byder på et væld af kulturelle muligheder og events på Frederiksberg. Find din sommeroplevelse på oplevel.frederiksberg.dk og husk at passe godt på hinanden!" Det vurderes i den sammenhæng at være en god model i en svært forudsigelig tid at lade den konkrete oversigt over arrangementer være digital og blot henvise til den på infostanderne.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at byens arrangementer på de offentlige veje, pladser og parker er i tråd med Frederiksbergstrategiens mål om, at Frederiksberg skal være en attraktiv destination i Hovedstaden. Det er dog også forvaltningens vurdering, at corona har sat sit præg på antallet af arrangementer i 2020-2021, hvorfor byen ikke har oplevet helt så mange gener i form af støj, vejlukninger og trafikomlægninger. Der skal imidlertid stadig være opmærksomhed på området omkring det klassiske Frederiksberg, hvor der er flest større arrangementer med vejlukninger, hvilket fortsat kan give genevirkninger for beboerne, kirken, De Små Haver og den generelle trafikafvikling i området - måske især når samfundet åbner igen med et større antal arrangementer til følge.

Økonomi

Orienteringen i sig selv medfører ingen ekstra udgifter.

Det bemærkes imidlertid, at der især i forbindelse med sagsbehandlingen af de større arrangementer kræves et større ressourceforbrug bl.a. i form af flere møder med arrangørerne, beredskab og politi samt sommetider deltagelse ved selve arrangementet efter krav fra politiet. Men også mindre arrangementer, hvor ansøger fra start ikke helt er afklaret om sine ønsker, kræver ofte en længere dialog og flere møder. Forvaltningen oplever at blive inddraget i planlægningsprocessen i større omfang end tidligere.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget

Historik

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. februar 2022, pkt. 41:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen.

Beslutning fra Kultur og Fritidsudvalget 2022-25, 7. februar 2022, pkt. 21:

Kultur- og Fritidsudvalget tog orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022 på offentlige veje og pladser til efterretning.

Indstilling 7. februar 2022, pkt. 21:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022 på offentlige veje og pladser tages til efterretning.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 31. januar 2022, pkt. 29:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om redegørelse for, hvordan naboer til arrangementer orienteres.

Indstilling 31. januar 2022, pkt. 29:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022 på offentlige veje og pladser tages til efterretning.

Beslutning fra Kultur og Fritidsudvalget 2022-25, 31. januar 2022, pkt. 15:

Kultur- og Fritidsudvalget udsatte sagen.

Indstilling 31. januar 2022, pkt. 15:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022 på offentlige veje og pladser tages til efterretning.

Punkt 80: Anlægsbevilling til bynatur og biodiversitet 2022

04.00.00-P20-6-20

Resume

I denne sag foreslås en disponering af de i budget 2021/22 afsatte midler til den fireårige pulje til øget bynatur og biodiversitet for 2022 med henblik på at opnå mest muligt bynatur og biodiversitet på Frederiksberg. Udvalget skal tage stilling til anlægsbevillingen, herunder de konkrete udmøntningsforslag.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5,3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr., hvoraf 5,3 mio. kr. er afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen, betinget af at overførslen godkendes af Kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022,
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse - og
4. at der sikres en formidlingsindsats til borgerne om projekterne.

Sagsfremstilling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen på mødet den 2. maj 2022. Forvaltningen har ikke yderligere at bemærke.

Tidligere sagsfremstilling (2. maj 2022)

Kommunalbestyrelsen sendte på mødet den 21. marts 2022 sagen retur til Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget.

Kommunalbestyrelsen har på sit møde den 28. februar 2022 besluttet, at Frederiksberg Kommune skal deltage i Miljøministeriets konkurrence om Danmarks vildeste kommune. For at løfte denne opgave afsættes 80.000 kr. til aflønning af en studentermedhjælper 10 timer om ugen til håndtering af opgaven, herunder løbende afrapportering, oprettelse af grønbog, hjemmeside, formidling m.v. Midlerne tages fra de midler, der er afsat til biodiversitetsindsatser på de frederiksbergske kirkegårde på 350.000 kr., således dette beløb reduceres til 270.000 kr.

Der er vedlagt et bilag med forvaltningens forslag til en prioriteret liste over projekterne.

Tidligere sagsfremstilling (14. marts 2022)

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte på mødet den 7. februar 2022 sagen efter drøftelser. Den tidligere sagsfremstilling følger nedenfor. Forvaltningen har ikke yderligere at bemærke.

Tidligere sagsfremstilling (7. februar 2022)

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte på mødet den 31. januar 2022 sagen, idet udvalget ønskede en yderligere redegørelse for prioritering af bl.a. taghave på rådhuset samt prissætning for anlægs- og gartnerarbejde i forbindelse med de enkelte forslag.

Taghave på Rådhuset

Udvalget bad på sit møde om en yderligere redegørelse for prioritering af blandt andet en taghave på rådhuset samt om et alternativ til denne.

Forvaltningens forslag om en taghave på rådhuset tager afsæt i en vurdering af, at projektet vil kunne tilgodese en bred vifte af hensyn. Målet i kommunens strategi for bynatur og biodiversitet er at bidrage til et levedygtigt miljø for fugle, insekt- og dyrearter og derigennem øge biodiversiteten - og herudover at bidrage til lokal og global reduktion af CO₂, nox'er og varmeeffekt samt at inspirere og stimulere til grønne initiativer. Initiativer – som ikke er synlige for alle – som f.eks. grønne tage og en taghave - kan således have stor effekt i forhold til biodiversiteten.

Taget på rådhuset, hvor der er foreslået etableret en taghave, huser i dag også kommunens bybier, som vil have stor gavn af de næringskilder, der vil være til stede i en taghave netop dette sted. Herudover vil andre insekter også have gavn heraf.

Med flere insekter følger endvidere flere fødekilder til blandt andet mursejlerne, der har fået opsat redekasser på selve rådhusårnet.

Endelig vil en taghave have en række miljømæssige fordele. Eksempelvis vil en taghave medvirke til at dæmpe varmeeffekten, ved at den sorte tagflade vil blive omdannet til en grøn have, som optager CO₂ og køler omgivelserne. En taghave vil desuden kunne tilbageholde en vis mængde regnvand og dermed bidrage til Frederiksberg Kommunes klimaplan.

En taghave vil således kunne bidrage som inspirationskilde for de muligheder, der er i en tætbebygget by for at tilgodese biodiversitet i forbindelse med nybyggeri og renovering af eksisterende boligmasse.

Som alternativ til det foreslåede projekt kan forvaltningen foreslå at overføre midlerne til projektet på Troels Lunds Vej. Det er i indstillingen foreslået at tilplante to af de seks midterrabatter på vejen (idet midterrabatten mod Hoffmeyersvej er delt op i to med en sti i midten) startende med en midterrabat i hver ende af vejen – det vil sige den midterrabat, der grænser til Jens Jessens Vej og en del af midterrabatten mod Hoffmeyersvej. Overføres midlerne til dette projekt, vil den anden halvdel af midterrabatten mod Hoffmeyersvej kunne beplantes med insektvenlige og salttolerante stauder.

Prissætning for anlægs- og gartnerarbejde

Udvalget spurgte på sit møde endvidere ind til prissætningen for anlægs- og gartnerarbejde.

Forvaltningen kan hertil oplyse, at priserne for anlæg og første års etableringspleje er baseret på erfaringer med priser på lignende projekter i 2021. For insektvenlige staudebede forventes således en kvadratmeterpris mellem ca. 1.200 kr. og 1.800 kr. afhængig af størrelsen. I denne pris indgår fjernelse af eksisterende græs og jord, håndgravning omkring eventuelle træer, bortskaffelse af jord samt opfyldning af ny, ukrudtsfri vækstmedie. Derudover plantes der 12 stauder pr. kvadratmeter, som det første år skal håndluges og vandes omkring 20 gange, idet det bemærkes, at første års ekstra etableringspleje også er indlagt i prisen.

Den afledte drift for de forskellige foreslåede projekter er ligeledes baseret på baggrund af øget drift i lignende projekter. Nogle projekter etableres i anlæg, der allerede driftes, og her medregnes naturligvis kun merdriften, mens andre er nye projekter, hvorfor de relativt vil koste noget mere at driftes.

En drift på 25.000 kr. pr. år modsvarer en gennemsnitlig ugentlig indsats på ca. 1 time og 15 minutter, mens en drift på 5.000 kr. tilsvarende svarer til en gennemsnitlig indsats på ca. 15 minutters om ugen. Det inkluderer løn, maskiner, materialer og transport m.v.

Som eksempel er der i forbindelse med projektet i Lindevangsparken afsat 25.000 kr. til afledt drift, da det vurderes, at der udover den eksisterende drift skal anvendes ca. 1 time og 15 minutter mere om ugen. Den ekstra drift er nødvendig, da parkens eksisterende krat i dag kun modtager minimal pleje i sammenligning med det foreslåede nøddehegn, som vil kræve ekstra pleje og opmærksomhed, men samtidig styrke biodiversiteten i parken betragteligt, ligesom de øvrige foreslåede tiltag i parken også vil medføre en merindsats.

For så vidt angår projektet i Lindevangsparken skal det bemærkes, at der blandt andet vil blive tynde ud i det eksisterende krat på siden mod Dalgas Boulevard mellem Finsensvej og Ewaldsensvej. Her vil selvsåede træer og buske blive erstattet af et såkaldt lysåbent nøddehegn bestående af nøddebuske iblandet hjemmehørende, frugtsættende buske og træer, hvilket giver gode fødekilder til fugle, egern m.v. Ved jævnlig tilbageklipping vil nøddebuskene tilføre dødt ved til gavn for overvintrende insekter, svampe og pindsvin. Bevoksningen mod Dalgas Boulevard vil forsat skærme parken mod trafik, men på ovennævnte stykke fremstå mere åbent og imødekomende.

Tidligere sagsfremstilling (31. januar 2022)

I budgetforliget for Budget 2021-22 fremgår det, at "Frederiksbergs bymæssige kvaliteter især er knyttet til det grønne. Det gælder træer, grønne åndehuller og haver såvel som i den måde, hvorpå det grønne tænkes ind i de bæredygtige løsninger i byen, herunder klimatilpasning.

Partierne er enige om, at bynaturen, biodiversiteten og et frodigt blomsterrigt udtryk kan styrkes yderligere". ... "Det skal ske ved at etablere flere små grønne og blå lommer, bedre forhold for insekter og blomster, og en yderligere begrønning af mindre pladser og gadehjørner. Ved et kommende udbud vil der være særligt fokus på begrønning af læskure mv."

Der blev i den forbindelse afsat 15,8 millioner over fire år til øget bynatur og biodiversitet, og i 2022 er der afsat 5,3 mio. kr. til formålet. Hertil kommer, at der er ubrugte midler fra puljen i 2021 på 400.000 kr., som følge af en række projekters udskydelse grundet blandt andet byggeri, corona og dermed underbemanding hos entreprenører. Disse midler forventes overført til anvendelse i 2022 til finansiering af udskudte projekter i 2021.

Det bemærkes, at midlerne, der blev afsat i 2021 til at styrke bynaturen og biodiversiteten på Frederiksberg på i alt 2,9 mio. kr., blev udmøntet til omlægning af mindre græsarealer til blomsterenge med henblik på at tiltrække insekter for at fremme biodiversiteten, endvidere er der omlagt og anlagt bede og gadehjørner med bivenlige stauder m.v., ligesom der er etableret gadehaver, som er borgerdrevne mv. Desuden er der iværksat en kortlægning over biodiversitetspotentialer på Frederiksberg, herunder målinger af biodiversiteten to konkrete steder for at opnå en baseline for biodiversiteten før indsatsen for at øge biodiversiteten disse steder samt igangsat en række øvrige eksterne samarbejder med andre relevante aktører.

Ovennævnte kortlægning "Biodiversitetspotentiale i Frederiksberg Kommune - Resultater & anbefalinger" er udarbejdet i samarbejde med Habitats ApS, som er en rådgivningsvirksomhed, der arbejder med løsninger, der kan fremme den lokale biodiversitet, og er samtidig pionerer i at arbejde med bynatur, der skaber samspil mellem biodiversitet og livskvalitet. Kortlægningen (bilagt), indeholder en opgørelse over kommunens grønne arealer. Herudover udvælges der i kortlægningen de grønne arealer, hvor der er størst potentiale for at opnå øget biodiversitet, idet størrelsen på arealerne, herunder arealernes funktion som grøn korridor, er af væsentlig betydning for indsatsen. Herudover indeholder kortlægningen konkrete forslag til initiativer i de grønne anlæg, hvor indsatsen foreslås på grund af deres størrelse. Kortlægningen forholder sig ikke til øvrige tiltag i kommunen for at løfte bynaturen lokalt.

De foreslåede projekter for 2022 er bl.a. baseret på ovennævnte kortlægning, ligesom der også er projekter, der løfter bynaturen lokalt. På baggrund af ovenstående foreslår forvaltningen, at midlerne i 2022 disponeres til følgende projekter:

Formidling

Der afsættes 120.000 kr. til udarbejdelse og distribution af tre målrettede pjecer, der skal formidle, hvilke indsatser man som institution, boligforening eller haveejer kan gøre for at styrke bynaturen og biodiversiteten på egen matrikel til gavn for den samlede bynatur og biodiversitetsindsats på Frederiksberg. Yderligere afsættes der 150.000 kr. til borgerinddragelse og dialog omkring disse tre pjecer samt en fjerde, der henvender sig til offentlige og private bygherrer. Sidstnævnte er allerede under udarbejdelse.

Blomsterløg

Der har i flere år været afsat en pulje i budgettet til indkøb og udlægning af blomsterløg til at skabe blomstring i foråret, og de udgør samtidig vigtige næringskilder for bier og insekter på dette tidspunkt af året. Puljen udløb i 2021. Imidlertid besluttede daværende By- og Miljøudvalg på sit møde den 29. november 2021, at der skal afsættes 50.000 kr. til udlægning af blomsterløg i 2022, og at midlerne i 2022 skal afholdes af puljen for Bynatur og Biodiversitet.

Der vil således blive udlagt blomsterløg for 50.000 kr. Det vil være helt oplagt at udlægge blomsterløg i de arealer, der arbejdes med i 2022. Derfor vil dette blive indtænkt i nedenstående projekter. Herudover holder blomsterløg ikke evigt, og derfor vil der også blive genlagt blomsterløg, hvor disse er gået til. Hvorvidt løg er gået til, vil først kunne konstateres ved blomstringstiden i foråret.

Grønt gadehjørne i krydset mellem H.V. Nyholms Vej og Peter Bangs Vej

På hjørnet af Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej foreslås der etableret et grønt gadehjørne med et stort bed, som i udformning matcher bedene længere henne ad Peter Bangs Vej ved H.V. Nyholms Vej. Bedet vil være med til at højne biodiversiteten og vil kunne nydes fra en ny opstillet bænk. Byrummet bliver også udstyret med ny belægning samt cykelstativer og affaldskurv. Udvalget vil få forelagt et mere detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 165.000 kr.
- Afledt drift: 16.000 kr.

Nyttehaver ved Solbjerg Parkkirkegård

Daværende By- og Miljøudvalg vedtog på møde den 22. november 2021, at der etableres 10 nyttehaver på det grønne areal mellem Solbjerg Parkkirkegård og Søndre Fasanvej, hvor der i forvejen er placeret tre gadehaver.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 100.000 kr.
- Afledt drift: 15.000 kr.

Kærlighedspladsen

Kærlighedspladsen (det lille grønne område, hvor Kærlighedsstien møder Peter Bangs Vej) er i dag mørk og kan opleves utryk. Med det foreslåede projekt vil det lille grønne område blive åbnet for forbipasserende. Samtidig vil biodiversiteten kunne øges ved at erstatte bundbeplantning af vedbend med skyggetålende insektvenlige stauder.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 165.000 kr.
- Afledt drift: 15.000 kr.

Taghave på Rådhuset

På den østlige del af taget på rådhusets tredje sal foreslås der anlagt en taghave med insektvenlig beplantning. Haven vil kunne nydes fra en slynget sti på taget og blive beplantet med stauder og blomstrende buske. Udvalget vil få forelagt et detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 330.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Sideheller på Dirch Passers Allé

Sidehellerne på Dirch Passers Allé, fra Finsensvej til rundkørslen ved Preben Kaas Vænge, består i dag af en græsbeplantning. Der foreslås at erstatte den nuværende græsbeplantning med en insektvenlig urtebeplantning. Den nye beplantning vil give et løft til byrummet samt virke som en grøn korridor for insekter, fugle m.v.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 220.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Nyt grønt bånd på Finsensvej Vest

En del af det meget brede fortov, som strækker sig fra Finsensvej 120 til jernbaneoverskæringen ved Finsensvej 102, foreslås omdannet til et grønt bånd med henblik på at øge bynaturen og biodiversiteten af området. Det grønne bånd udvikles i samarbejde med områdefornyelsen Finsensvej Vest, og forvaltningen vil undersøge, om det kunne indtænkes som en del af en klimaløsning. Udvalget vil få forelagt et detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 1.100.000 kr.
- Afledt drift: 40.000 kr.

Lindevangsparken

Med afsæt i anbefalinger fra rapporten om biodiversitets potentialer på Frederiksberg foreslås staudebedet i Lindevangsparken ud mod Dalgas Boulevard at blive opdateret, således at der i huller m.v. tilføjes flere næringskilder til insekter i eksisterende staudebede, som beplantes med primært hjemmehørende arter. Desuden foreslås det at skabe flere bosteder for parkens dyreliv ved at omlægge eksisterende kratbevoksning til nøddehegn iblandet hjemmehørende frugtsættende træer. I disse zoner kan der anlægges lave sydvendte insekthøje, hvor bl.a. jordboende bier kan tage bolig, og krathegn, hvor insekter kan overvintre.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 275.000 kr.
- Afledt drift: 25.000 kr.

Kristian Zahrtmanns Plads

I anlægget foreslås det at tilføre nye pollenkilder ved at omlægge de eksisterende rosenbede til hjemmehørende og insektvenlige stauder suppleret af forårsblomster. Yderligere foreslås det, at der ryddes ud i kratbevoksningen i anlæggets vestlige del, hvorefter der kan anlægges mindre stensætninger samt ophænges fuglekasser.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 110.000 kr.

- Afledt drift: 5.000 kr.

Flintholm Kirke

Bynatur og biodiversitet i det lille anlæg foreslås styrket ved at indplante insektvenlige buske og stauder i randbeplantningen. Dermed skabes der flere levesteder for fugle og andre dyr, ligesom bærbuske vil give føde til dyrene. Under de store træer kan der etableres en bivenlig blomstereng. Det endelige design vil blive udviklet i dialog med kirken.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 275.000 kr.
- Afledt drift: 25.000 kr.

Troels Lunds Vej midterrabbatter

Midterrabbatterne på Troels Lunds Vej foreslås omlagt til salttolerant staudebeplantning. Det vil ikke være muligt at omlægge hele anlægget, så der startes op med beplantning i hver ende af vejen. Yderligere opsættes der fuglekasser i træerne i midterrabbatterne. Projektet vil således skabe vigtige fødekilder til insekter samt styrke områdets fugleliv.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 449.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Pinetet (anlæg i Bymidten)

Der kan skabes flere mikrohabitater ved eksempelvis blotlægning af jord og anlæggelse af små stensætninger på anlæggets sydvendte del. Yderligere kan der opsættes fuglekasser på træerne og tilføjes flere pollenkilder i form af hjemmehørende vilde urter, som skal erstatte den eksisterende græsbeplantning.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 110.000 kr.
- Afledt drift: 0 kr.

Den Grønne Sti

Med afsæt i et samarbejde med Københavns Universitet og Dansk Ornitologisk Forening søger projektet at styrke fuglelivet og øge stiens potentiale som grøn korridor. Dette foreslås ved bl.a. at opsætte af fuglekasser og ved at skabe adgang til vand. I projektet foreslås det således at bearbejde Den Grønne Stis overgangszoner og tilføje flere fødekilder i form af vildtvoksende urter og hjemmehørende frugtsættende træer og buske.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 550.000 kr.
- Afledt drift: 46.200 kr.

Brøndsteds Allé

På hjørnet af Brøndsteds Allé og Vesterbrogade foreslås der etableret et grønt gadehjørne med et stort grønt bed, som vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. Bedet beplantes med insektvenlige stauder og vil kunne nydes fra en ny bänk. Udvalget vil få forelagt et detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 220.000 kr.
- Afledt drift: 10.000 kr.

Grøndalen og stien langs metroen

Dele af de store græsplæner i anlæggets nordvestlige del omlægges til blomsterrige beplantninger. Således kan der skabes en større kontinuitet mellem anlæggets vestlige del og den mere blomsterrige og vilde østlige del, som for nyligt blev omlagt i forbindelse med et regnvandsprojekt. Yderligere kan der opsættes fuglekasser på anlæggets træer og tilføjes flere

fødekilder i form af hjemmehørende frugtsættende træer og buske. Hvor det er muligt foreslås græsbeplantninger på stien langs med metroen omlagt til blomstereng.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 330.000 kr.
- Afledt drift: 30.000 kr.

Frederiksbergs Ældre Kirkegård og Søndermark Kirkegård

I stil med indsatsen på Solbjerg Parkkirkegård i 2021 foreslås der opsat fuglekasser og insekthoteller på Frederiksberg Ældre Kirkegård og Søndermark Kirkegård. Yderligere vil kasserede gravsten blive omdannet til fuglebade og opsat ved eksisterende vandudtag, så kirkegårdenes dyreliv får adgang til vand. Hvor det er muligt, vil der blive etableret flere insektvenlige blomsterrige beplantninger.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 350.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Projekter igangsat i 2021

Grønnegården

Beplantningen langs den sydlige del af grønnegården udskiftes med blomstrende buske og stauder. herudover opsættes der et fuglehus.

- Anlægs og etableringspleje: 50.000 kr.

Grønt gadehjørne på Fuglevangsvej og J.M. Thieles Vej

På hjørnet af Fuglevangsvej og J.M. Thieles Vej blev det i 2021 besluttet at etablere et grønt gadehjørne med tre store grønne bede, som vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. De nye byrum vil kunne nydes fra to indbyggede bænke, og der opsættes også nye cykelstativer samt affaldskurve og stander til hundeposer. Der er allerede etableret et bed med indbygget bæk i krydsets vestlige hjørne. Etablering af de to bede i krydsets østlige hjørne, som efter aftale opsættes på privat grund, blev udsat i 2021 som følge af ombygning. Bedene vil blive opsat og beplantet i 2022.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 110.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Grønt gadehjørne på Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej

På hjørnet af Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej foreslås der etableret et grønt gadehjørne med tre store, grønne bede samt et nyt træ, som vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. Det nye byrum kan nydes fra den indbyggede bæk, og der opsættes også en affaldskurv og en stander til hundeposer. Der er i efteråret 2021 etableret og beplantet to bede, ét på hver side af Hoffmeyersvej. Efter dialog med områdets erhvervsdrivende, er der fundet dimensioner og placering for bedet og vejtræet, og de vil blive etableret primo 2022.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 71.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Herudover afsættes der 400.000 kr. til projektering og løn.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, kultur- og miljøområdet vurderer, at den foreslåede udmøntning af midlerne vil bidrage til at skabe mere bynatur og øge biodiversiteten på Frederiksberg både gennem nye projekter og steder, men også på eksisterende arealer, hvor biodiversiteten kan opgraderes.

Økonomi

Såfremt indstillingen tiltrædes, anlægsbevilliges 5,3 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløbet for 2022. De samlede midler til rådighed i 2022 er 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022. De 5,7 mio. kr. anvendes til de ovenfor anførte projekter med tilhørende økonomi. Hertil kommer, at der er afsat 347.200 kr. til at håndtere de forventede udgifter til afledt drift.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. februar 2022, pkt. 42:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen.

Indstilling 7. februar 2022, pkt. 42:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

- 1.at der meddeles anlægsbevilling på 5.3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
- 2.at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen, betinget af at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, og
- 3.at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 31. januar 2022, pkt. 25:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen, idet udvalget ønskede en yderligere redegørelse for prioritering af bl.a. taghave på rådhuset, prissætning for anlægs- og gartnerarbejde i forbindelse med de enkelte forslag.

Indstilling 31. januar 2022, pkt. 25:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

- 1.at der meddeles anlægsbevilling på 5.3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
- 2.at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen, betinget af at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, og
- 3.at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse.

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 54:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

- 1.at der meddeles anlægsbevilling på 5.3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
- 2.at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen, betinget af at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022 - og
- 3.at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 54:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5.3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen betinget af, at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, idet udvalget besluttede at gå videre med taghaven på rådhuset, og
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse,
4. at der sikres en formidlingsindsats til borgerne om projekterne.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 90:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5.3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen betinget af, at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, idet udvalget besluttede at gå videre med taghaven på rådhuset, og

3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse,
4. at der sikres en formidlingsindsats til borgerne om projekterne.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 90:

Magistraten og Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5.3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen betinget af, at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, idet udvalget besluttede at gå videre med taghaven på rådhuset, og
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse,
4. at der sikres en formidlingsindsats til borgerne om projekterne.

Indstilling 21. marts 2022, pkt. 52:

Magistraten og Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5.3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen betinget af, at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, idet udvalget besluttede at gå videre med taghaven på rådhuset, og
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse,
4. at der sikres en formidlingsindsats til borgerne om projekterne.

Beslutning fra Kommunalbestyrelsen 21. marts 2022, pkt. 52:

Sagen blev sendt retur til Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget.

Indstilling 2. maj 2022, pkt. 80:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5.3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr., hvoraf 5,3 mio. kr. er afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen, betinget af at overførslen godkendes af Kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022,
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse - og
4. at der sikres en formidlingsindsats til borgerne om projekterne.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2. maj 2022, pkt. 80:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen.

Bilag

Afsluttende rapport_Biodiversitetspotentiale Frederiksberg kommune_221221_PDFVersion

Bevillingsskema - bynatur og biodiversitet 2022

Forslag til prioritering af projekter 2022

Punkt 81: Forlængelse af udvidet mulighed for udeservering

05.14.08-G01-36-22

Resume

By-, Kultur- og Miljøområdet har fået henvendelser fra restauranter og caféer om muligheden for at søge om udvidet udeserveringstilladelse i 2022 i lighed med ordningen i 2021, hvor der blev givet tilladelse til udvidet udeservering som følge af coronarestriktionerne. Københavns Kommune har valgt at forlænge en tilsvarende ordning, hvor caféer mv. kan ansøge om brug af eventuelle bilparkeringspladser hertil. Udvalget skal tage stilling til, hvorvidt der skal være tilbud om midlertidig udvidet udeserveringstilladelse også i 2022 på Frederiksberg.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at der ekstraordinært gives tilbud om udvidet udeserveringstilladelse i perioden frem til 30. september 2022, som følge af coronarestriktionerne i 2020 og 2021.

Sagsfremstilling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen på mødet den 2. maj. Forvaltningen har ikke yderligere at bemærke.

Tidligere sag (2. maj 2022)

By-, Kultur- og Miljøområdet har fået en række ansøgninger fra restauranter og caféer, der i 2020 og 2021 har fået tilladelse til udvidet udeservering som følge af coronarestriktionerne, idet der ansøges om tilsvarende muligheder i 2022.

Magistraten besluttede i april 2020 at tilbyde udvidede udeserveringstilladelser for at imødekomme virksomhederne under coronarestriktionerne. Hensigten hermed var at hjælpe bl.a. restauranter og caféer med at overholde afstandskravene samtidig med, at de kunne opretholde så mange af deres udeserveringspladser som muligt. En tilsvarende beslutning blev truffet i 2021 med udløb den 31. december 2021.

Ordningerne i 2020 og 2021 medførte, at en række eksisterende caféer mv. efter ansøgning og forelæggelse for Politiet midlertidigt fik mere plads til udeservering, herunder bl.a. ved at inddrage bilparkeringspladser, hvor det var foreneligt med trafikikkerheden (ca. 30 pladser i alt).

Mulighederne for at benytte bilparkeringspladser til udeservering i 2020/2021 har givet anledning til en række borgerhenvendelser, der har klaget over inddragelsen set i lyset af parkeringspresset i de aktuelle områder af byen.

I de nye ansøgninger ansøges der om en tilsvarende ordning som i 2020/2021, herunder med inddragelse af bilparkeringspladser. Dette skal muligvis se i lyset af, at Københavns Kommune har valgt at lade ordningen om udvidet udeservering, som følge af coronarestriktionerne i 2020 og 2021, fortsætte også i 2022.

Ordningen om udvidet udeservering gælder således i hele København fra den 1. juni - 30. september 2022 og er et supplement til de almindelige retningslinjer og vilkår for udeservering. Eksisterende tilladelser til udeservering er derfor fortsat gyldige. Caféer, restauranter, barer, værtshuse mv. kan ansøge om udvidet udeservering foran facaden til deres restaurant og på en større andel af fortov og byens pladser, end den ordinære ordning for udeservering giver mulighed for. Derudover kan der søges om at have udvidet udeservering på almindelige parkeringspladser, der ligger umiddelbart uden for restaurantens facade, hvis parkeringsbelægningsprocenten ikke overstiger 120 pct. og indtil kl. kl. 22.00.

Det bemærkes, at restauranter og caféer ikke længere er underlagt samme coronarestriktioner som i 2020 og 2021, herunder retningslinjer om at holde afstand. Dette kan tale imod en tilsvarende ordning som i 2020/2021. Tilsvarende kan behovet for bilparkering også tale imod ordningen, idet udeserveringerne typisk er beliggende i områder med højt parkeringspres.

Omvendt har restaurations- og caféejere under coronaepidemien haft faldende indtægter, og en forlænget midlertidig ordning med udeservering vil kunne hjælpe i forhold til disse.

Udvalget skal tage stilling til, hvorvidt der skal gives tilladelse til udvidet udeservering i 2022, herunder med brug af bilparkeringspladser, idet en eventuelt løsning kunne være en tidsbegrænset periode frem til udgangen af september 2022

i lighed med i Københavns Kommune. Forvaltningen vil i fald gøre opmærksom på ordningen via nyhedsbrev til det lokale erhvervsliv og kommunens digitale kommunikationsplatforme.

Det bemærkes, at caféejere m.fl. ved en forlængelse vil kunne have forventninger for en tilsvarende ordning fremadrettet.

Som ved andre udeserveringsansøgninger vil Politiet også skulle godkende tilladelsen til sådanne udeserveringer (foruden forvaltningen), uanset om udeserveringen kun optager fortov eller også inddrager parkeringspladser. Politiets praksis har indtil nu været restriktiv i forhold til inddragelse af parkeringspladser af hensyn til trafikikkerheden. Forvaltningen vil naturligvis bestræbe sig på at behandle alle ansøgninger så hurtigt som muligt inden for de rammer, som sagsbehandlingen giver i forbindelse med inddragelse af andre myndigheder.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at de ophævede coronarestriktioner samt hensynet til byens parkanter kan tale imod en forlængelse af ordningen. Omvendt vil en forlængelse (eventuelt til udgangen af september måned) være i god tråd med kommunens ønske om fortsat at understøtte erhvervslivet, idet der dog samtidig kan opstå forventninger om tilsvarende ordninger fremadrettet. Det er dog forvaltningens samlede vurdering, at der på grund af den lange nedlukning i 2020 og 2021, kan tilbydes en ekstraordinær udvidelse af udeserveringen frem til udgangen af september 2022, på lignede vilkår som i 2021.

Økonomi

Forslaget har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser for kommunen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget

Historik

Indstilling 2. maj 2022, pkt. 81:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der ekstraordinært gives tilbud om udvidet udeserveringstilladelse i perioden frem til 30. september 2022, som følge af coronarestriktionerne i 2020 og 2021.

Beslutning 2. maj 2022, pkt. 81:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen.

Punkt 82: Indkaldelse af idéer og forslag til den kommende temarevision "Grøn omstilling", Kommuneplan 2021

01.02.15-G01-1-21

Resume

Kommunalbestyrelsen skal godkende, at der igangsættes en debatperiode, hvor der indkaldes idéer og forslag til den kommende temarevision "Grøn omstilling" for bæredygtige tiltag i kommuneplanen. Debatten sker på grundlag af debatoplægget "Grøn omstilling", der vil blive offentliggjort via høringsportalen "Bliv Hørt" ultimo maj. Der vil i debatperioden endvidere blive gennemført en række dialoginitiativer, herunder en offentlig konference i juni måned.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget tog sagen til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Erhvervsstrategisk udvalg,

1.at der indkaldes idéer og forslag til kommuneplanens kommende temarevision "Grøn omstilling,

2.at debatoplægget "Grøn omstilling" danner grundlag for debatten - og

3.at der indkaldes idéer og forslag i perioden fra ultimo maj til primo august via høringsportalen "Bliv Hørt" samt afholdes en offentlig konference i juni måned.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima-, Plan- og Boligudvalget samt Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget, at sagen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Kommuneplan 2021 "Frederiksbergs plan for en bæredygtig udvikling" blev endeligt vedtaget på Kommunalbestyrelsens møde den 14. juni 2021. Med vedtagelsen af kommuneplanen blev temaplaner introduceret, som en mulighed for en mere løbende indarbejdelse af større ændringer, der inden for specifikke temaer har indflydelse på emner i kommuneplanen. Der skal forud for udarbejdelsen af en temaplan gennemføres en forudgående høring, hvor der indhentes idéer og forslag fra borgere og byens aktører. Med vedtagelsen af Kommuneplan 2021 blev der konkret peget på, at der i planperioden skulle udarbejdes en "temarevision for bæredygtige tiltag". Formålet med temarevisionen er at sikre et kommuneplangrundlag, hvor der arbejdes ud fra de mest opdaterede vedtagne mål for miljømæssig bæredygtighed. Temarevisionen skal endvidere formidle et tværgående og helhedsorienteret perspektiv på den grønne omstilling i kommuneplanen.

Der er på den baggrund udarbejdet debatoplægget "Grøn Omstilling" (vedlagt som bilag 1), der over 20 sider fortæller om de overordnede mål, som kommunen arbejder ud fra inden for miljøtemaerne: Klima, CO₂ og energi, affald og ressourcer, biodiversitet, klimasikring, mobilitet samt miljø og sundhed.

Debatoplægget skal inspirere borgere og miljøorganisationer til at komme med idéer og forslag, som vil skulle indgå i det videre arbejde med at konkretisere forslaget til temarevisionen. I det omfang borgernes input viser sig ikke at være relevante for temarevisionen, kan de kanaliseres ind i arbejdet med de miljøpolitikker og planer, der også arbejdes med, herunder f.eks. mobilitetsstrategien og regnvandsplanen. Idéerne vil også kunne indgå i kommunens arbejde i øvrigt. Grundlaget for arbejdet med temarevisionen er således både at implementere allerede vedtagne planer og strategier samt implementere planer på vej, som er relevante for kommuneplanen.

Allerede godkendte planer, som implementeres i den kommende temarevision, tæller:

- Ressource- og Affaldsplan 2026
- DK2020 Frederiksberg - Frederiksberg Kommunes Pariskompatible klimaplan
- Strategi for bynatur og biodiversitet
- Strategi for ren luft 2030.

Planer på vej, som også implementeres i den kommende temarevision, i det omfang det er relevant:

- Mobilitetspolitik
- Indsats for grundbeskyttelse
- Bæredygtig jordhåndteringsplan.

Der er endvidere en revision af skybrudsplanen samt en regnvandsplan og støjhandlingsplan på vej i 2023. Disse temaer indgår også i debatoplægget og vil, så langt som planerne er udfoldet, blive implementeret i den kommende temarevision.

Temarevisionen skal ud over at behandle de ovennævnte miljøtemaer også formidle helhedsperspektivet i grøn omstilling. Her ses der bl.a. på Frederiksberg Kommunes forskellige roller som virksomhed, som myndighed og som facilitator.

Debatperioden vil løbe fra ultimo maj til primo august og vil ud over offentliggørelse af debatoplægget på "Bliv Hørt" også indeholde en række dialoginitiativer. Der afholdes en offentlig konference med workshops samt et særskilt møde med de grønne organisationer. Konferencen afholdes den 14. juni og vil indeholde fælles oplæg, workshops og debat. Workshops tilrettelægges som caféer, hvor borgere og aktører kan debattere og give input til de forskellige emner. Primo juni afholdes et særskilt møde med de grønne organisationer, hvor deltagerne får et oplæg om temarevisionen og har mulighed for at drøfte og give input til temaerne i en rundbordssamtale. Formidling af arrangementerne vil ske via pressen, kommunens facebook- og hjemmeside, høringsportalen samt infostandere.

Videre forløb

Når debatperioden er slut, vil borgernes idéer og forslag blive sammenfattet og præsenteret for udvalget ved en temadrøftelse i efteråret 2022. Forvaltningen udarbejder et forslag til temarevision, som forventes forelagt til politisk behandling primo 2023. Den efterfølgende offentlige høring og endelige godkendelse forventes at ligge i foråret 2023, jf. bilag 2 om proces for temarevisionen.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at der med debatoplægget og de foreslåede dialoginitiativer sikres en god inddragelsesproces som grundlag for at indhente idéer og forslag til det videre arbejde med temarevisionen. Det er endvidere første gang kommunen igangsætter en temarevision af kommuneplanen, som giver mere plads til at debattere specifikke temaer. Forvaltningen vurderer yderligere, at der med den foreslåede proces og materiale er et godt afsæt for debatten og arbejdet med den grønne omstilling i kommuneplansammenhæng.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget, M, K.

Bilag

Bilag 1 Udkast 04.05.2022_Debatoplæg_Kommuneplan

Bilag 2 Proces for temarevisionen